

ARNHEMSCHE COURANT.

De prijs dezér Courant, die geregeld vijfmaal 's weke wordt uitgegeven, en wel op Dingsdag, Woensdag, Donderdag, Vrijdag en Zaterdag, is 15 in de drie maanden.

VRIJDAG 27 FEBRUARI.

De prijs der Advertentiën is, volgens de regels, f 1.00, en voor elken regel daarboven 20 centen, behalve 35 centen zegelregt, voor elke plaatsing.

De veroordeeling van den uitgever der Arnhemse Courant.

Wij eerbiedigen 's regters uitspraak ook waar wij die niet deelen kunnen, noch hadden durven vermoeden. Die eerbiedsluit, echter, ons regt van vrije beoordeeling niet uit en wij zullen er gebruik van maken, zoodra wij het vonnis voor ons zullen hebben: wij willen thans alleen mededeelen, welken indruk de uitspraak ons gemaakt heeft.

Twee jaren gevangenisstraf heeft het hof tegen onzer uitgever uitgesproken, dewijl men in zijne courant eene stem van afkeuring heeft doen hooren over een staatsstuk, hetwelk geene vrije pen heeft trachten te verdedigen. Men sla de Staats-Couranten na, welke de be- raadslagingen der Kamer over het antwoord op de troonrede mededeelen en men zal geen enkel lid die troonrede hooren verdedigen; ja zelfs leden, welke gewoonlijk het bestuur ondersteunen, mannen naar het hart der ministers, willen eene beantwoording, dewijl zij in die beantwoording een afkeurend oordeel meenen te zien. Teregt daarom verklaarde dezer dagen een geacht lid der Kamer, dat, wanneer een afkeurend oordeel over de troonrede genoegzaam was, om een strafvervolging te wettigen, meer dan een lid der Kamer zich aan dat misdrijf had schuldig gemaakt.

Laster tegen den persoon des konings heet het, wanneer men een staatsstuk hekelt en veroordeelt. Laster heet het, dewijl de koning de troonrede, zoo al niet opgesteld, dan toch uitgesproken heeft. Maar wat doet hier dat uitspreken af? Maakt dat hem daarvoor verantwoordelijk? Waarom laat men zoo geheel de vraag ter zijde, wie aansprakelijk is voor dat stuk? Want op de beantwoording daarvan komt alles aan. Is de koning daarvoor aansprakelijk; ja, dan heeft het hof gelijk, dan heeft de inzender D. D. den koning kunnen lasteren; maar wat wordt er dan van de onschendbaarheid des konings, een beginsel, dat een der grondslagen uitmaakt onzer constitutionele staats-inrigting en hetwelk den Staten-Generaal zoo duidelijk voorkwam, dat zij de uitdrukkelijke vermelding daarvan in de grondwet voor overtollig hielden? Is daarentegen de koning niet aansprakelijk, zoo kan de laster niet tot hem

opklimmen, want deze kon niet anders dan den aansprakelijken persoon treffen. Het moge nu waar zijn, dat de ministers, door eene slechte redactie der grondwet op het punt der ministeriële verantwoordelijkheid, mede alle aansprakelijkheid voor de strafwet wegens dergelijke staatsstukken van zich kunnen afweren, zoo volgt daaruit nog niets, dan dat hier, waar niemand aansprakelijk is, ook niemand door den laster, zoo er laster is, kan getroffen worden. Of zou men misschien den koning aansprakelijk willen stellen voor elke handeling van regering, voor welke de ministers niet in staat van beschuldiging kunnen gesteld worden? Bij den beperkten omvang van de gevallen, waarin dit bij ons mogelijk is, zouden wij den man beklagen, welken bij ons een ongelukkig lot tot koning verhaef. Die stelling, intusschen, hoe ongerijmd en heilloos ook, zou met volkomene consequentie door hen kunnen volgehouden worden, welke in de zaak van onzer uitgever termen ter veroordeeling meenen te vinden.

Wegens staatsstukken, wegens handelingen van regering is geen laster tegen den persoon des konings denkbaar. In zijne hoedanigheid als hoofd van den staat stuit alle vermeende laster op zijne onschendbaarheid af. In zijn bijzonderen persoon kan hij geschonden worden, als koning geenszins. Het tegendeel is den koning een der hechtste steunsels zijner magt ontnemen, wat de Fransche wet teregt met straf bedreigt. De reden dier wet is dezelfde, als welke hier alle denkbeeld van laster uitsluit.

Wanneer, en het gezond verstand leert het duidelijk genoeg, wijten wij, die voor het feit, dat door de beoordeeling getroffen wordt, aansprakelijk is, zich daarvoor gelasterd kan hebben, dan doet de meerdere of mindere mate van bescheidenheid, bij de beoordeeling in acht genomen, niets ter zake. De vrije beoordeeling van alle handelingen van regering is den Nederlander gewaarborgd, zonder dat de wet op dien regel uitzondering maakt ten nadeele van hen, welke dat regt op eene onbescheidene wijs mogten uitoefenen. Op zoo rekbare woorden als bescheiden of onbescheiden laat zich geene strafbaarheid gronden. Wanneer de beoordeeling geoorloofd is, en noch publiek ministerie, noch Overijsselsche,

noch Geldersche regter heeft dit durven ontkennen, zoo is de vraag naar de bescheidenheid of onbescheidenheid dier beoordeeling eene zaak, over welke de beslissing niet bij den strafregter, maar bij het eigen geweten des schrijvers te huis behoort. De wet had anders van die bescheidenheid behooren te gewagen; zij liet dit na, omdat zij vaste, stellige, niet te miskennen regels wilde stellen en niet, onder schijn vaneenen regel te stellen, alles aan willekeur of eenzijdige wijze van zien wilde overlaten.

De veroordeeling, door het hof van Gelderland uitgesproken, doet ons innig leed, niet enkel voor onzer uitgever. Deze heeft reeds zoo menig offer aan het algemeen belang gebracht, reeds zoo menigen strijd voor het algemeen heil gestreden, dat hij ook deze beproeving, zoo hij niet van den Hoogen Raad herstel verwachtte, voor de goede zaak geduldig zou doorstaan. Maar er is hier een hooger belang in het spel, dan dat van eenen persoon, — het is het belang der constitutionele monarchie, het is dat van de vrijheid der drukpers. Wat wordter van de koninklijke majesteit, wanneer men haar aan den strijd blootstelt der staatkundige hartstogten en partijschappen? De koninklijke magt schiet er haren glans bij in, wanneer men haar, bij elken twist over zoodanige openbare aangelegenheden, voor welke eene slechte en gebrekkige grondwet de ministers niet uitdrukkelijk verantwoordelijk stelt, aan beoordeeling en verooredeling prijs geeft. Waar blijft de vrijheid der drukpers, dat palladium onzer vrijheden, "wanneer het ons niet langer geoorloofd is, openbare regeringshandelingen, staatsstukken te beoordeelen, zonder eene strafvervolging wegens laster te moeten vreezen? Eene leer, als die van het vonnis, rukt aldus met eenen slag twee der hechtste steunpilaren van het welzijn des lands omver.

De hemel beware het vaderland voor de bevestiging van zulk eene noodlottige leer!

Buitenlandsche Berigten.
DENEMARKEEN.
 Stockholm, 7 febr. De koning heeft eene commissie belast met het uitwerken van een ontwerp van een nieuw militair wetboek, uit hetwelk alle lijfstraffen zouden zijn buiten gesloten. Deze commissie is te gelaast, om haren arbeid zoo veel mogelijk te bespeedigen, zoodat het nieuw ontwerp van het wet-

ook reeds in het begin der eerstkomende zitting aan den landdag zou kunnen worden voorgelegd.

DUITSCHLAND.

Frankfort, 22 febr. Er worden ook dit jaar voorbereidselen tot veelvuldige landverhuizingen uit Zuid- en West-Duitschland naar Noord-Amerika gemaakt. Naar het schijnt, zal het cijfer van dezelve die van de vorige jaren nog verre weg overtreffen. Volgens officiële opgaven verlieten in het voorgaande jaar niet minder dan 56,000 Duitschers den vaderlandschen grond, om zich in Amerika te vestigen.

Hanover, 20 febr. Onlangs heeft de koning den ongetrouwden staat aan zijne bedienden en kamerdiensnaars voorgeschreven. Een dergelijk bevel is ook voor de officieren van het leger uitgevaardigd.

PRUISSEN.

Berlijn, 25 febr. Gisteren avond is door den koning en de koningin een bal gegeven, op hetwelk nagenoeg 500 personen waren genoodigd.

Volgens het heden uitgegeven *Militaire Weekblad* is de hertog van Saksen-Coburg-Gotha benoemd tot generaal-majoor à la suite.

Uit Posen, zegt het officiële blad, worden bij voortdurend gunststellende berigten ontvangen. De op den 14den dezer bevolen arrestatiën worden voortgezet, zonder den minsten tegenstand te ontmoeten en de door dezen maatregel veroorzaakte opschudding begint te bedaren. Alleen in enkele van troepen ontbloote gemeenten verkeerde de Duitse bewoners nog altijd in groote bezorgdheid, die, echter, zal wijken, zoedra de ontbondene troepen aldaar zullen zijn aangekomen.

FRANKRIJK.

Parijs, 23 febr. Eerst heden heeft de koning met groote plegtigheid in de appartementen van de Tuileriën de baret aan den kardinaal-aartsbisschop van Aix op het hoofd gezet.

De Kamer heeft heden in de bureaux het wetsontwerp houdende aanvraag van een buitengewoon crediet van 25,403,841 franken als supplement voor de uitgaven in Algerië, onderzocht. De discussie heeft in de meeste bureaux ruim vier uren geduurd, men heeft het stelsel van oorlogvoeren algemeen gekeurd en de koloniale gevraagd. De heer *Monier la Sizeranne* beval, bijzonder aan, de instelling van een onderzoekingschap, en gaf in bedenking, om kan het hoofd van hetzelfde te plaatsen een prins met het vorstelijk kruis. Negen commissarissen zijn benoemd, waarvan vijf voor het ontwerp gunstig gestemd zijn, terwijl de overigen het stelsel van oorlogvoeren van maar schalk *Rugeaud* laakten.

SPANJE.

Madrid, 27 febr. De *Gaceta* bevat heden eene circulaire van den hertog van Salazar, minister van financiën, waarbij den hertog der provinciale intendanten aansporende, en hem aanbevelende, om in de uitoefening hunner functiën, met eorlijkheid en zedelijkheid te werk te gaan.

BELGIE.

Brussel, 24 febr. In de ochtend uitgegave van den *Observateur* van heden, (het orgaan, zoo men weet, der liberalen partij) leest men een bericht in de volgende bewoordingen: »De gezondheid van den minister van binnenlandsche zaken blijft beterende. De ministeriële crisis heeft nog geen stap gedaan. Men spreekt van eene ophanden bijeenkomst van den raad der ministers, die tot eene eindelijkte beslissing zou moeten leiden.»

De salen van het stadhuis, in welke het groot feest plaats gehad, zijn op dezelfde wijze versierd als tijdens het feest, voor drie dagen des avonds van 7 tot 9 ure ter algemeene bezigtiging opengesteld, zgaande van den grooten stoep, genaamd de leeuwentrapp, op de groote markt, tegen zekere betaling en voordeele der armen, die den eersten dag (zondag) op eene franc gesteld was, en voor de beide volgende dagen op vijftig centimes stond verminderd te worden. De blaemen en planten, gelijk ook de waskaarsen, verneemt men, zijn met dit oogmerk vernieuwd, en het orkest met de muzikanten bezet. Zee buiten verwachting groot was ondertusschen de toeloop zondag-avond, en vooral het opgaan van den binnen-trap niet zonder veelvuldig gekerm van in den aandrang gekneusde vrouwen geschiedde, en met reden, bij de voorgenomen vermindering van den prijs, en op den voornamen carnevalse dag van heden (*mardi gras*), nog meer wezenlijke onheil vro

zen liet. Mitsdien is gister bij besluit van den burgemeester bepaald, dat de bezigtiging zou toegelaten blijven tegen eene franc per persoon, mits op daartoe vooraf bij den concierge van het stadhuis te nemen toegang kaartjes, en dat voorts de ingang, ook met rijtuig, aan de achterzijde zoude open zijn, de rijtuigen over de binnenplaats naar de groote markt nitrijdende.

Binnenlandsche berigten.

Amsterdam, 25 febr. Heden heeft de algemeene vergadering van aandeelhebbers in de Hollandsche ijzeren-spoorweg-maatschappij plaats gehad. 71 deelhebbers woonden dezelve bij, vertegenwoordigende 345 aandelen, berogd tot het uitbrengen van 88 stemmen.

De heer president-commissaris, *Z. J. J. Serrurier*, opende de vergadering, en nadat *Z. Ed. Gest.* kortelijk het doel der vergadering had herinnerd, verzocht *Z. Ed.* den heer ingenieur-directeur *F. W. Conrad*, om verslag te doen omtrent het afgelopen dienstjaar 1845. Gezegde heer ingenieur-directeur bragt daarop een verslag uit van de verrigtingen en den stand der werkzaamheden over het afgelopen jaar.

Uit dit verslag ontlessen wij kortelijk het volgende: Er zijn in 1845 vervoerd: 47,780 reizigers der 1ste klasse; 121,972 idem der 2de klasse; 435,882 idem der 3de klasse; 17,451 militairen; 3231 zoogenaamde non-vallens. Te samen 626,316 reizigers.

Er zijn in 1845 een aantal van 6252 reizigers minder vervoerd dan in 1844.

Voorts: 193 paarden; 4099 stuks vee; 183 rijtuigen; en aan goederen 3,387,299 Nederlandsche ponden bagaasje; 2,375,642 Nederlandsche ponden bestelgoederen. Te samen 5,762,931 Nederl. ponden.

Het goederenvervoer is dus in 1845, vergeleken met 1844, vermeerderd met 2,325,810 Nederlandsche ponden.

De totale opbrangst van het vervoer in 1845 is geweest:

Voor de reizigers, ont 572,831.35; voor de bagaasje en goederen 71154.22. Te samen 644,985.58.

De kosten van exploitatie in 1845 zijn geweest 4351804.89, en de ontvangsten bedragen 644985.58.

De onkosten hebben dus 89 pct van de ontvangsten bedragen.

's Gravenhage, 22 febr. Naar men verneemt, zal de redacteur van den *Asmodee* van het tegen hem uitgesproken vonnis, in de zaak van den heer *Box*, in hooger beroep komen; en zal, welke ook de uitslag zijn moge, genoemd weekblad voortgaan geregeld te verschijnen.

In het laatste nummer van den *Asmodee* wordt betreffende de uitspraak der arrondissements-regtbank, het volgende gezegd:

»Naardien door hem in eene brochure, ten titel voerende: *Un chapitre de la littérature judiciaire intitulé, le directeur du Journal de la Haye cité à la barre du tribunal de l'opinion publique*, werd geschreven:

1o. Bij den heer *Rochussen* ging hij (de heer *Box*) hem belasteren.

2o. Het door het *Journal de la Haye* gevolgd wordende stelsel brengt mede, de woorden van de leden der Kamer in de verslagen, nopens de zittingen te verminken, te besnoijen en te vervalschen.

3o. Het feulleton van het *Journal de la Haye* stelt een voortdurend wanbedrijf van nadruk daar. Naardien door hem dit is geschreven, zeggen wij, is de redacteur van den *Asmodee*, door den heer *Box* geregeld vervolgd.

Vrijgesproken op de twee laatste punten, is hij op het eerste, wegens laster jegens den heer *Box*, veroordeeld tot eene gevangenisstraf van twee maanden. In afwachting dat de redacteur van den *Asmodee* dit vonnis, in appel, aan het gezond verstand, de onpartijdigheid en de regtvaardigheid van het provinciale hof onderwerpe, beroept hij zich reeds nu op het gevoelen van alle regtsgeleerden en vooral op de publieke opinie.

's Gravenhage, 24 febr. Naar men verneemt is de uitslag van het voorloopig onderzoek in de afdeeling der Kamer over de voorgestelde tegemoetkoming wegens militaire inundatiën, in dier voege geweest, dat 15 leden gunstig daarvoor gestemd ware; dat 21 zich met de strekking van het wets-ontwerp niet konden vereenigen, terwijl de overige 9 leden, welke zich noch bepaaldelijk voor, noch tegen het ontwerp heb-

ben verklaard, zich in het vestigen hunner opinie belemmerd vonden door gebrek aan grondige kennis van het onderwerp. De memorie van toelichting had hen niet genoeg op de hoogte geplaatst, om de zaak te kunnen beoordeelen. — De afdeelingen der Kamer zullen zich morgen bezig houden met het ontwerpen tot overbrenging van gelden voor de munt en met dat lot voorwaardelijke verhooging van regten.

— De Eerste Kamer der Staten Generaal, die eerst tegen 16 dezer was bijeengeroepen, om hare werkzaamheden te hervatten, doch toen, nithoofde van het gering getal aanwezige leden, geene zitting heeft kunnen houden, is thans tegen maandag, 2 maart, bijeengeroepen, om te vergaderen. [Het is te hopen, dat de leden der Eerste Kamer alsdan ijeriger dan nu de eerste oproeping zullen bijeenkomen!]

— *Z. M.* heeft den heer *dr. J. A. Muller*, lector in de heel- en vroedkunde aan de hoogeschool te Utrecht, benoemd tot buitengewoon hoogleraar in de faculteit van geneeskunde bij gezegde hoogeschool.

— Bij koninklijk besluit in goedkeuring van het reglement op het beheer der rivier-polders in de provincie Gelderland.

— Gestaten zijn door den heer register-commissaris bij de arrondissements-regtbank alhier, weder eenige getuigen gehoord in de zaak van *Hevel*.

's Gravenhage, 25 febr. uit het *Weekblad van het Regt* blijkt:

1o. Dat de Hooge Raad, kamer van strafzaken, bij arrest van 19 november jl., beslist heeft, dat ineenameling van straf terecht was uitgesproken; wijders veroordeeling tot eene criminele straf en bevel tevens, dat de correctionele veroordeeling, tegen den beklaagde uitgesproken, zal ingaan na afloop der tuchthuisstraf, waartoe hij, ter zake van eene later gepleegde misdaad, was verwezen;

2o. dat het hof in Noord-Brabant, bij arrest van 2 december jl., beslist heeft, dat het appel onvatkelijk is, watmeer de appelant eerst bestaard zal zijn dan het afliggen van een oppedragen eed, voordat die eed is afgelegd, en dat de door eener tacht reconductie geregeld wordt naar het plaatselijk gebruik op den duur van huren;

3o. Dat het provinciaal hof in Vriesland, bij ar-

rest van 15 november jl., beslist heeft, dat het appel onvatkelijk is, watmeer de appelant eerst bestaard zal zijn dan het afliggen van een oppedragen eed, voordat die eed is afgelegd, en dat de door eener tacht reconductie geregeld wordt naar het plaatselijk gebruik op den duur van huren;

voerings-formulier van vonnissen in authentieke akten, voorkomende in artikel 430 van het Wetboek van Burgerlijken Regtavordering, zoodanig sacramentel is, dat hetzelfde laterlijk moet worden vernietigd, en door geen verzuwendel door eenige andere vanden mag worden vervaagd, en dat mitsdien aan het hoofd van eene grosse van een vonnis, een opleiding van artikel 160 der grondwet, niet kunnen gesteld worden de woorden: *in naam en van wege den koning*; en 4o. Dat bij vonnis van de arrondissements-regtbank te 's Gravenhage, van 20 januari jl., is uitgesproken, dat men in een proces van uitoefening van gronden voor eene regtzaak, bij welke een incident, niet mag vorderen, dat, behalve de te ont-eigenen gronden, nog eene moedere onrechtvaardigheid, benoodigd tot het daarstellen eener afscheiding door een beem en bermloot, mede zal worden vernietigd. Dit vonnis is in appel, door de 's Gravenhage'sche regtbank, tegen de arrondissements-regtbank, in proces.

Rotterdam, 24 febr. De maandelijksche stoomboot van Calcutta, te Seus den 3den aangekomen, heeft ons zeer belangrijke berigten uit Indië aangebragt, loopende van Calcutta tot 9 januari, en van Bombay tot 15 januari.

Het verloop van de eerste ontmoetingen, die de Moedki's plaats gevonden hebben tusschen de Engelsche troepen en de Sikhs, hoewel in het algemeen aan het gouvernement genigte verslagen, hebben ons slechts een raauw denkbeeld van de gebeurtenissen, waarvan de grenzen van Paarsand het tooneel zijn geweest. Men schrijft thans uit Bombay, onder volgende dactylomachie het volgende:

Den hertog van Sikhs, 70,000 man sterk, heeft zich den 15den december voor *Rawalpur* verbond, de 7,000 man sterke divisie van *John Littler* tot dadelijk uit de stad om genaamd *Lipor* te bestrijden. Dien dag hadden slechts twee Eindhovenschermutelingen plaats. Den 17den werd de hertog met voornemen, om de expeditionaire kolonne af te snijden, aan wier hoofd zich de gouverneur-generaal *sir A. Burnes* bevond, die met behulp van generaal *Littler* een geforceerden marsch legde

van 35 mijlen daags. De ontmoeting had den 18den plaats nabij Moodki, 22 mijlen van Ferozepore; het gevecht eindigde eerst den 22sten. In den nacht van den 21sten op den 22sten werd het vijandelijke kamp verdedigd door 60.000 man en 100 stukken geschut ingenomen. Het gevecht was moorddadig. *Lalla-Singh* voerde in persoon het bevel over de legermacht der vijanden. De batterijen zijn stormenderhand door de Engelsche troepen ingenomen, die daarbij evenwel zware verliezen hebben ondergaan. De rijdende artillerie opende het vuur tegen den vijand; vervolgens naderde de infanterie, ondersteund door de lichte kavallerie, de loopgraven tot op tachtig schreden. Die artillerie, in het eerst dapper teruggeslagen, herstelde zich weder van den schok en wierp de vijandelijke kanonnières overhoop; maar deze laatsten lieten de mijnen springen, waardoor verscheiden honderde soldaten in de lucht vlogen. Dit voorval noodzaakte de Engelschen zich weder buiten de versterkte liniën te begeven. Den 22sten, evenwel hadden zij zich meester gemaakt van de magazijnen, de bagaages en het geld der Sikhs. Het getal dooden en gewonden der vijanden, is aanzienlijk; het wordt op 20.000 man geschat. Van de Engelschen zijn omtrent 4.000 man, waaronder 160 officieren, buiten gevecht gesteld. Men heeft het verlies van vele hoofdofficieren te betreuren, onder welke de generaals *W. Sale* en *Mac-Caskill* zich bevinden. Gedurende de acht volgende dagen, heerschte er eene volslagen werkeloosheid. Versterkingen voegden zich uit alle rigtingen bij de beide legers. Den 29sten namen de Sikhs het besluit de *Settej* weder over te trekken. Sterke kolonnen uit de noordelijke provincie van *Bangalore* waren in voortdurende beweging. De onderde *Sukkur* met versnelde marschen, ten einde een lager van 15.000 man te verzamelen, bestemd om het hoofdleger onder de bevelen van den gouverneur-generaal te versterken. De veldtocht zal zeer zwaar zijn, want *W. Hardinge* is voornemens Lahore aan te tasten na de Sikhs verspreid te hebben. *Lalla-Singh*, het besluit van den gouverneur-generaal vernomen hebbende heeft met hem in onderhandeling willen treden, doch deze heeft bepaald geweigerd om in eenige schikking te treden.

Na dit, door den koning van Sikkim medegedeeld, bericht, dat de zaken en omstandigheden, die *W. Hardinge* hebben doen handelen en tot den aanval op de Sikhs hebben aanleiding gegeven, zeer geschikt schijnen te zijn, om het gedrag van den vertegenwoordiger van Engeland te rechtvaardigen. Deze hoofdofficier heeft verscheiden malen zijn leven blootgesteld door aan het hoofd zijner kolonne te strijden. Hij heeft een gedeelte van zijnen staf verloren en de overblijfselen der legers verklaren nimmer een ander gevecht te langdurig gezien te hebben.

Haarlem, 24 febr. Heden nacht werden de ingezetenen dezer aan nabijgelegen gemeenten door het brandalarm uit de rust gewekt. Het dak der woning van *W. Verheyden*, metselaar, stond nu andermaal in vuur, en het verzekerde gebouw met inbegrip van in één uur tijds eene prooi der verwoesting. Het is gered, doch de eigenaar is op hevige vermindering van waarde der woning genoodigd. De politie was ter plaatse.

Groningen, 23 febr. Men vernam, dat er een commissie aangevraagd is, die vermoedelijk wel zal verleend worden, tot het aanleggen van eenen spoorweg van hier op Leeuwarden, in eene bijna rechte lijn over *Sabbebeem*, tusschen *Augustinusga* en *Surhuizen*, door, zullende dezelve vervolgens verlengd worden naar *St. Janskerke*; en verder tot het aanleggen van eenen spoorweg van Leeuwarden over het *Heer* naar *Meppel*.

Wij herhalen hier dit bericht, dewijl het slechts in enkele afdraken van ons laatstvoorgaand nummer heeft kunnen geplaatst worden en de herhaling van hetzelfde in ons nummer van gisteren bij vergissing is verzuimd geworden.)

Arnhem, 24 febr. Het hof van Gelderland heeft heden uitspraak gedaan in de zaak van het openbaar ministerie tegen den uitgever der *Arnhemsche Courant*. Het hof heeft in een uitvoerig arrest het vrijwettig recht van de regtbank vernietigd en den geappelleerden veroordeeld tot eene gevangenis voor den tijd van twee jaren.

Toen het publiek de eijvolle zaal verliet, was het, alsof men uitging ter begrafenisse. — *der vrijheid van drukpers.??*

Arnhem, 25 febr. Men kan uit het *Handelsblad* van heden zien hoe onjuist de mededeelingen van de *Arnhemsche Courant* waren, omtrent het transport en de behandeling van den heer *Meester* (1). Uit goede bronnen kunnen wij daarbij voegen dat de twee regtsgeleerden die te vergeefs getracht hebben tot den heer *Meester* door te dringen, zijn de heeren *mr. Boisevain* en *C. A. Thieme* (2). Wij meenen ook dat de stijl onder *RECHTSPREKEND* niet medebrengt, ja het *ontbeprijelijk* is, dat zij, gevangenen met hun raad *wetschende* te dienen, zich ongeroepen daartoe aanbieden, in stede van af te wachten, dat zij daartoe door de raadbehoevenden werden uitgenoodigd, hetzij dat deze wettig huiten toegang gesteld zijn of niet. Handhaving van wet, inachtneming van stijl en kieschheid strooken niet altijd met de zoogenamde vrijheid van drukpers en de inzigten van hare onbepaalde voorstanders, hetzij die van deze *mulkegevende* koe moeten laten, of niet.

Door gedienslige mededeeling van den heer procureur-crimineel *St. . . . E. . . .*

Jugezonden stukken.

Pro memorie.

Wanneer zal het waarheidslievende en trouwvolle *Journal de la Haye* goedvinden ons de bewuste bladzijde in onzen *Zevenden Staatkundigen Brief* aan te wijzen, op welke wij, volgens het *Journal*, zouden geschreven hebben deze woorden:

»Maar gesteld, dat het geincrimineerde artikel de misdadigheid van lasten inhield, die het openbaar ministerie daarin meent te vinden, dan nog zoude de in »artikel I der wet van 1 juni 1830 bedreigde straf »niet op ons van toepassing zijn, *daar wij zorg hebben gedragen* (1) te verklaren, dat de rede, waarmee de koning de zitting der Kamers geopend »heeft, in onze oogen het werk was zijner ministers, »op wie alsoo al de *bijnamen* (2) van toepassing zijn, »die wij, bij het onderzoeken van dat stuk, gebezigd »hebben.»

Wij hebben het *Journal* reeds tweemaal opzettelijk uitgenoodigd ons die bladzijde in onzen *Brief* aan te wijzen; het *Journal*, daartoe niet bij magte, hield tot dus verre een diep stilzwijgen op onze uitnoodiging. Zoo het daarop blijft zwijgen, zal het publiek weten, dat het te denken hebbe van de *goede trouw, de eerlijkheid en goede bedoelingen* van het blad des heeren VAN HALL *om suis*.

De arrondissement-regtbank te Arnhem sprak op den 6den januari jl. haar *vrijsprekend* vonnis uit in zake der *Arnhemsche Courant*, vervolgd OP HOOGER LAST wegens boon, smaad of laster jegens den koning. In haar nummer van dien 6den januari deelde de *Arnhemsche Courant* deze *vrijpraak* mede, met korte bijvoeging der gronden, waarop dezelve gebouwd was. Een of twee dagen later nam het *Journal de la Haye* dit bericht der *vrijpraak* over, maar voegde er de aanmerking bij, dat die gronden aan hetzelfde zoo *vreemd* voorkwamen, dat de *Arnhemsche Courant* zich zekerlijk in de mededeeling daarvan vergist moest hebben; tevens beloofde het *Journal* verlang opzettelijk daarop te zullen terugkomen en die gronden nader ter toetse te brengen.

De dertien nummers van het *Journal* hebben tot dus verre vergeefs naar het verlangde onderzoek die gronden door het *Journal* gezocht, en ook wij, die het *Journal* gratis ontvingen, hebben ons in de smachtende verwachting naar dat *Journalistische* onderzoek deertijk bedrogen gevonden.

Waarom heeft het *Journal* deze zijne belofte tot dus verre niet vervuld? Moet men gelooven, dat die vervulling door zijne principalen verboden zij, of het ar voor houden, dat die belofte niets dan een allendige bluff was?

Vijf en twintig duizend gulden jaarlijks voorproeven van kwade trouw en bluffen! — Schijnt, dat de tijd der *schandelijke geldverspillingen* nog niet voorbij is.

(1) Het is een stellig feit, dat de heer *Meester* zich bitter beklagd heeft, over de hem aangedane behandeling.
(2) De uitgever der *Arnhemsche Courant* is geen REGTS-GELEERDE.
(1 en 2) Op deze woorden komt het vooral aan, dat wij ze niet gebezigd hebben, en zouden wij ze wel gebezigd, ons de verdenking van *hate* zoude op den Hals halen.

Den IJssel en de dijken in verband te brengen met den Overijsselschen spoorweg.

(Al zouden er zijn die, zoo niet onze besturen, dan toch onze regering er voor aanzagen, om juist contrarie te willen van hetgeen binnen de colommen der *Arnhemsche Courant* werd gevonden; ik zie nog geen zekerder weg om bij ons iets ter algemeene overweging te brengen.)

Het heeft zijn voor en tegen, of de spoorweg van Kampen en Zwolle op Noord-Duitschland door den zijtak van af Raalte meer in verband worde gebragt met Arnhem dan met Holland en Utrecht. Indien met Arnhem, dan winnen de steden aan en bij den IJssel in haar verkeer met den Rijn en de Maas; en blijft er meer scheepvaart van den IJssel en het Zwarte water op Amsterdam. De andere rigting zou Holland meer regstreeks verbinden met Noord-Duitschland, en kon heterkoop over de heide worden gelegd. Deze echter zou Zutphen laten liggen, en misschien niet zoveel winnen aan vervoer van goederen, als zij verliezen kon aan vervoer van personen; daar, immers tot nog toe, de personen veel meer schijnen op te brengen dan de goederen.

Wat er van worde, altijd zal er wel eene brug bij Deventer over den IJssel moeten.

Ter gelegenheid van het leggen dezer brug kan er veel verbeterd worden aan den waterstaat op en langs den IJssel. En zulke verbeteringen zijn niet enkel in het belang der landstreek van de rivier. Immers hoe meer overstroming-water, zonder benadeeling dezer landstreek, over den IJssel kan worden afgevoerd, hoe meer de Waal, Rijn en Lek worden verligt.

Verscheiden jaren zijn wij vrij gebleven van zeer hoge watersnooden. Daardoor is de aandacht op onzen waterstaat verflaauwd. De aandacht moest er veeleer door klimmen; want zooveel nader liggen wij weer aan de beurt.

Er schijnt plan te zijn om den spoorweg bij Deventer in de rigting op Raalte over bogen te leggen tot doorlating van het overstroming-water, dat over den Snijpelings-overlaat, die boven Deventer ligt, over land naar Zwolle loopt.

Die kosten kunnen uitgewonnen, en elders besteed worden. Immers die overlaat is onnoodig, zoo maar de naauwten tusschen de wederzijdsche IJsseldijken worden verruimd. Die overlaat zou bij deze verruiming nadeelig zijn; want, door het water onverkeerd bij elkander te houden, bevordert men de stroomsnelheid, en dus den afloop. Beneden elke overlaat wordt de rivierstroom teruggetrokken, en verlamd. Deze stroomverlamming veroorzaakt bovendien overstromingen en verzandingen, welke hoe langer hoe meer de rivier bederven. Die Snijpelings-overlaat is gemaakt onder koning Lodewijk. Men zegt, dat daarbij verbreeding der zallandsche weteningen beloofd werd, om het water zonder veel nadeel te kunnen afdragen. Maar die belofte, zoo zij gedaan is, staat nog steeds vervuld te worden. Zoo zij niet gedaan is, ware het billijk, dat zij voor gedaan gehouden en vervuld wierd. Het is verwonderlijk, hoe guldig daar de zallanders den overlast dragen en bovendien dijkschot betalen voor eenen zoogenamden polder, waar het water achterin loopt.

Verlegging landwaarts van de stukken dijk, die overstromingbaan langs den IJssel beklommen, is, alles aangenomen, voordeelig voor de landerijen, die daarmede buitendijks komen te liggen. Beggeland verliest er niet door. Wordt er eens een gewas bedorven, dan vergoedt zich door de aansluiting en landverbetering op den duur. Weideland, dat er veel meer dan bouwland wordt gevonden, verbeurt er aanmerkelijk door, en klimt tot de hooge uiterwaard-prijzen. Ook zijn meestal de boeren zoo dwaas niet, om bouwland te hebben of te laten, maar het voordeliger tot weideland konden aanleggen. Alleen de huizen verliezen door *hate* en *hate*, en zouden ten deele of geheel vernietigd moeten worden. Dit nadeel is tijdelijk, en wordt door de landverbetering rijkelyk vergoed. Of mogen er geene tijdelijke en kleinere nadeelen veroorzaakt worden (die ook tijdelijk kunnen worden vergoed), waarom mag dan het IJsselwater over Zalland worden? Hier is alles nadeel. Zoo ver van de rivier en buiten den levenden greep van het water, geen slijb meer af, doorwekt het den grond, en trekt het

